ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

مجله علمی رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی (سال چهارم)
شماره ۱۳ / بهار ۱۳۹۷ / ص ۱۷۶ - ۱۶۶

بررسی میزان آگاهی دانشجویان تربیت‌بدنی از ورزش چوگان و شناخت تمایل آنان به رشته‌های ورزشی

کیومرث مولادوست [۱]، علی نظریان [۲]

[۱] کارشناس ارشد دانشگاه آزاد، علوم تحقیقات تهران، ایران.

[۲] دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه گیلان. گیلان. ایران.

نام نویسنده مسئول:
کیومرث مولادوست

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی میزان آگاهی دانشجویان تربیت‌بدنی نسبت به ورزش چوگان و شناخت علاقه و گرایش آنان به رشته‌های ورزشی است. پژوهش حاضر از نوع توصیفی-مقطعی بود. داده‌های این پژوهش، به وسیله پرسشنامه محقق ساخته جمع‌آوری شد و روایی صوری و محتوایی با استفاده از نظر اساتید تائید گردید. با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی پایایی پرسشنامه تائید شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون توصیفی و با استفاده از نرم‌افزار اس.پی.اس.اس[۱] (نسخه ۲۳) استفاده شد.

نتایج نشان داده که میزان آگاهی دانشجویان تربیت‌بدنی از ورزش چوگان در حد نامطلوبی بود. یافته‌های دیگر نشان داد که نگرش دانشجویان نسبت به گویه‌ها در زمینه رسانه‌ها و نقش وزارت علوم کم بود. همچنین در بررسی نشان داد که گرایش و تمایل دانشجویان مرد تربیت‌بدنی به ترتیب در پنج رشته ورزشی؛ فوتبال، شنا، والیبال، بسکتبال، فوتسال و دومیدانی است و دانشجویان زن؛ شنا، والیبال، بدمینتون، بسکتبال و هندبال است. بنابراین ضرورت دارد، میزان آگاهی، توانایی و دانش دانشجویان تربیت‌بدنی نسبت به ورزش چوگان را افزایش داده و با توجه به اطلاعات آن‌ها برنامه‌های آموزشی و عملی این رشته را مجدداً بازنگری و تعریف شود.

واژگان کلیدی: دانشجو، تربیت‌بدنی، گرایش، چوگان، آگاهی.

[1]. SPSS

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

مقدمه

بازی چوگان یکی از قدیمی‌ترین ورزش‌های گروهی و میدانی است که حداقل از دوره هخامنشی تا پایان دوره صفوی در شهرهای ایران برگزار می‌شد و از ورزش‌های پرطرفدار بوده است. مدارک تاریخی نشان می‌دهد این بازی در ایران سازمان منظمی داشته و گروه بسیاری در تدارک آن کوشیده‌اند(فاضلی و ریاضی، ۱۳۸۹). بازی چوگان که پیدایش آن را به گذشته‌های دور تاریخ ایران نسبت می‌دهند، در دوره اسلامی، نخست به اراده هارون‌الرشید در دربار خلافت بغداد مرسوم شد. این ورزش و بازی که همواره بین ایرانیان هواخواهان بسیار داشت، به روزگار غزنویان و سلجوقیان که با سوارکاری و اسب مأنوس بودند، همچنان مورد توجهِ تمام بود. در تاریخ سلاطین و ملوک مصر و شام، در قرن‌های هفتم و هشتم نیز، از برگزاری باشکوه این بازی، در میدان‌هایی که به همین منظور جزو مجموعه ساختمان قصرها و قلعه‌ها احداث می‌شد، به دفعات یاد شده است(متحدین، ۱۳۷۶).

چوگان از اولین ورزش‌های زیبا و گروهی ایران باستان و مورد علاقه گروه‌های سنی مختلف دختران، پسران و شاهان بود. به نظر می‌رسد که آموزش چوگان فقط یک مهارت تفریحی و گروهی نبود و برای تربیت نظامی و جنگی نیز استفاده می‌شد. از مفاد اشعار فردوسی معلوم می‌شود که گوی چوگان به‌صورت سواره و پیاده بازی می‌شد. ظاهراً جوانان را به فن تیراندازی و گوی و چوگان تعلیم می‌دادند و بازی چوگان مانند شکار جزو تعلیمات فنی جنگ بود. در بازی سواره، دو هماورد هر یک ۷ نفر یار انتخاب می‌کردند و در هر طرف بازی ۸ نفر قرار می‌گرفت(رمضانی نژاد و همکاران، ۱۳۹۰: ۱۵۲). هنگام بازی گوی را در حالت تاخت می‌زدند و بازی‌های رسمی را با ساز آغاز می‌کردند و در ابتدای بازی نیز ساز مخصوصی نواخته می‌شد(بهرامی پور،۱۳۸۴).

این نخستین ورزش دسته‌جمعی (تیم به تیم)، برعکس ورزش‌های زمان پیدایش آن‌ها در عهد کهن، نبرد انسان‌ها علیه یکدیگر نبوده بلکه نبرد بر سر «توپ» یا «گوی» صورت می‌گرفت(مدنی، ۱۳۸۹: ۸۶).

امروزه بسیاری از کشورهای جهان، تیم‌های چوگان نیرومند دارند. آرژانتین با هزاران چوگان باز، آن را ورزش ملی و حتی منبع درآمدهای اقتصادی کرده و اسب‌های گران‌بها چوگان به سراسر جهان صادر می‌کند. پس از آرژانتین، آمریکا و انگلیس قهرمانی جهانی دارند. هندوستان خود را زیستگاه چوگان می‌پندارند، پاکستان چوب خیزران و گوی چوگان به جهانیان می‌فروشد، برخی از کشورهایی که چوگان (یا صولجان) را از فرهنگ کهن ایرانی به ارث برده‌اند، علیرغم آفتاب سوزنده و گرمای جانکاه، زمین‌های چمن و حتی سالن‌های سرپوشیده کولردار برای این بازی ساخته‌اند(آذرنوش، ۱۳۷۷).

مجموعه‌ای از منابع انسانی سازمان‌های ورزشی و تفریحی جهان را افراد داوطلب به خود اختصاص می‌دهند و تحت عنوان نهضت داوطلبی جایگاه مهمی را در هر سازمان دارا هستند. نهضت داوطلبی فرصت‌های خوبی را برای مشارکت مردان و زنان جامعه در ورزش و پیشرفت جوانان فراهم نموده است(باقری و همکاران، ۱۳۸۸: ۷۶ به نقل از حمیدی، ۱۳۸۶). توسعه و ترویج ورزش چوگان بدون حضور داوطلبان بخصوص دانشجویان و اساتید رشته تربیت‌بدنی امکان‌پذیر نبوده و یا به سختی صورت خواهد گرفت.

افراد از طبقات پایین به ورزش‌های کم هزینه بیشتر تمایل دارند در حالی که افراد از طبقات بالا به ورزش‌های پرهزینه رو می‌آورند. از سوی دیگر به علت تجاری شدن ورزش، دست‌اندرکاران ورزش‌های حرفه‌ای بر روی افراد طبقات پایین سرمایه‌گذاری ورزشی می‌کنند، سودهای کلانی تحصیل می‌کنند(لهسایی زاده و همکاران، ۱۳۸۵: ۹۶).

پاول و همکاران[2] (۲۰۰۴)، نیز دسترسی افراد به مکان‌ها و امکانات ورزشی از قبیل استخرهای عمومی پارک‌ها و فضای سبز و مسیرهای دوچرخه‌سواری را تحت تأثیر عوامل اجتماعی اقتصادی می‌دانند.

همچنین برخی مطالعات حاکی از سطح فعالیت‌های بدنی و ورزشی است که تحت تأثیر وضعیت اجتماعی- اقتصادی قرار می‌گیرد. افرادی که در طبقات بالای اجتماعی- اقتصادی قرار دارند از سطوح فعالیت، بالاتری نسبت به افراد سایر طبقات برخوردارند (ناکب و همکاران[3] ۲۰۰۲). علاوه بر این بین ورزش‌ها و بازی‌هایی که طبقات برتر جامعه که از جایگاه بالاتری در اجتماع برخوردارند انجام می‌دهند و ورزش‌هایی که طبقات پایین‌تر انجام می‌دهند تفاوت وجود دارد(قدرت نما، ۱۳۹۲).

بیان مساله

در ایران سالانه دانشگاه‌ها پذیرای تعداد زیادی از جوانان، به منظور تحصیل در رشته‌های مختلف [از جمله تربیت‌بدنی] می‌باشند. منابع زیادی از طرف دولت و خانواده‌ها صرف آموزش، ایجاد مهارت، امور رفاهی، هزینه تحصیلی این افراد می‌گردد. این جوانان که حسب مورد از نخبگان جامعه می‌باشند طی دوران تحصیلات دانشگاهی مدت زیادی از بهترین سال‌های مفید عمر خود را در محیط دانشگاهی به

[2]. Powell, Lisa M et al
[3]. Nakeeb

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

تحصیل علم سپری می‌کنند(مهرابی و همکاران، ۱۳۹۲: ۹۵ به نقل از حسن‌زاده و همکاران، ۱۳۸۵). از آنجایی که انتظار می‌رود فارغ‌التحصیلان رشته تربیت‌بدنی وارد بازار کار در عرصه رشته‌های مختلف ورزشی شوند، ضرورت آگاهی آنان به رشته‌های مختلف می‌تواند در جذب آنان در بازار کار مؤثر باشد. علاوه بر آن وظیفه تبلیغ و آگاهی دادن به جامعه و همچنین مشاوره به کودکان و نوجوانان در انتخاب رشته ورزشی نیز بیش از پیش به عهده این قشر از جامعه بودم و انتظار می‌رود که فارغ‌التحصیلان رشته تربیت‌بدنی بتوانند در حد راهنمایی و مشاوره دانش فنی لازم را از رشته‌های ورزشی داشته باشند. نکته دیگری که حائز اهمیت می‌باشد، این است که ورزش چوگان در هویت و فرهنگ ایران ریشه دارد، بنابراین از حیث هویت شناختی نیز ضرورت آگاهی دانشجویان از این رشته ورزشی بیشتر حس می‌شود.

مقام معظم رهبری«حفظه الله تعالی»، با اشاره به تأثیرگذاری عمیق فرهنگ در ابعاد مختلف جامعه و کشور، ابعاد مهندسی فرهنگی را در تمام زمینه‌های فردی و اجتماعی می‌دانند: «فرهنگ عمومی علاوه بر رفتارهای فردی و اجتماعی در تصمیم سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌های حکومتی نیز کاملاً مؤثر است و به همین علت باید آن را به شکلی صحیح، تبیین و پیگیری کرد».

ورزش چوگان برای ایرانیان صرفاً یک ورزش که بین دو تیم مسابقه برگزار می‌شود و برنده و بازنده دارد، نیست. بلکه این ورزش هویت و فرهنگ ایرانی‌ها می‌باشد.

مقام معظم رهبری«حفظه الله تعالی» در سال ۱۳۷۵، فرموده‌اند: «دنبال ورزش‌هایی بگردید که بومی ماست و مردم از آن‌ها خبر ندارند، مثال ورزش چوگان که یک ورزش ایرانی است، الآن هم در دنیا معمول است و چوگان‌بازی می‌کنند. ولی ما اصلاً بازی چوگان را بلد نیستیم، اصلاً نمی‌دانیم چوگان چیست. بیایید این‌ها را احیا و زنده کنید چون جزو فرهنگ شما و اصلاً جزو ملیت شماست».

در بخشی از توصیه‌های مقام معظم رهبری آمده است: «من به مسئولان ورزشی توصیه کردم، باز هم توصیه می‌کنم که چندین رشته ورزشی مناسب را که از نظر منطق و فرهنگ ما معنی و مضمون دارد، انتخاب کنید و روی آن سرمایه‌گذاری کنید.» همچنین ایشان فرموده‌اند: «البته ورزش‌های بومی ما، ورزش‌هایی که مربوط به سابقه و فرهنگ گذشته ماست متأسفانه مهجور است و دست خود ما نیست، خیلی از ورزش‌ها در کشور ما مهجور است، چوگان که جزو ورزش‌های قدیمی ماست ... این‌ها می‌تواند در دنیا مطرح بشود».

با نگرش به تأکیدات مقام معظم رهبری«حفظه الله تعالی» جایگاه ورزش چوگان در سرلوحه برنامه باید قرار گیرد. از آن‌جایی‌که دانشجویان تربیت‌بدنی بخش وسیعی از منابع انسانی بخش ورزش کشور را تشکیل می‌دهند و به عنوان افراد متخصص و تحصیل‌کرده در آینده عهده‌دار مسئولیت‌های مختلف در حوزه تربیت‌بدنی کشور خواهند شد، آگاهی و دانش آنان اهمیت ویژه‌ای دارد. از طرفی دیگر شناخت گرایش و علاقه‌مندی دانشجویان تربیت‌بدنی به انواع رشته‌های ورزشی می‌تواند مورد برنامه‌ریزی‌های مختلف در سطوح مختلف مدیریتی کشور برای به‌کارگیری این افراد در حوزه‌های مختلف و اتخاذ سیاست‌های کلان در هدایت آینده ورزش کشور گردد.

روش‌شناسی

هدف از این پژوهش، بررسی میزان آگاهی دانشجویان تربیت‌بدنی از ورزش چوگان می‌باشد. امروزه ورزش چوگان علاوه بر بعد ورزشی از ارزش‌های فرهنگی و هویتی برای ایرانی‌ها برخوردار می‌باشد که در سخنان مقام معظم رهبری«حفظه الله تعالی» به این رشته ورزشی از حیث فرهنگی و هویت ایرانی بودن تأکید شده است؛ و با توجه به اصالت ایرانی بودن این رشته ورزشی جهت تحصیل‌کردگان این رشته می‌تواند در اولویت آموزشی قرار گیرد. بی‌توجهی به امر یادگیری این ورزش بومی- ملی از حیث بی‌هویتی نسل یادگیرنده، می‌تواند خسارات جبران‌ناپذیری به ارزش‌های ملی وارد سازد. یادگیری ورزش‌هایی که ریشه در فرهنگ و هویت ایرانی دارند باعث هویت بخشی به نسل حاضر و آینده می‌شود. این تحقیق از حیث روش و ماهیت، توصیفی و از نوع پیمایشی است. بر حسب هدف نیز در دسته تحقیقات کاربردی قرار دارد و به‌صورت میدانی انجام گرفته است. جامعه آماری آن شامل کلیه دانشجویان رشته تربیت‌بدنی دانشگاه‌های کشور در بازه زمانی مهرماه ۱۳۹۲ تا مهرماه ۱۳۹۴ بود که تعداد ۶۳۵ نفر به‌صورت نمونه‌گیری تصادفی به عنوان نمونه آماری تحقیق حاضر انتخاب شدند. داده‌ها این پژوهش، به وسیله پرسشنامه محقق ساخته جمع‌آوری شد. روایی صوری و محتوایی با استفاده از نظر اساتید (۱۲ نفر) تائید گردید. به منظور شناسایی میزان آگاهی دانشجویان از ورزش چوگان، سؤالاتی در پرسشنامه طراحی شده که نظر مخاطبین نسبت به آن بر اساس طیف لیکرت از بسیار کم تا بسیار زیاد (۵ طیفی)، سه سؤال با پاسخ بله و خیر و یک سؤال باز اخذ شده است. بخش اول سؤالات به میزان آگاهی دانشجویان از حوزه‌های مختلف ورزش چوگان پرداخته است. این آگاهی در جداول شماره ۲ تا ۹ ذکر شده است. در بخش دوم سؤالات به نقش رسانه‌ها و وزارت علوم و تحقیقات در معرفی ورزش چوگان به جامعه می‌پردازد. پاسخ‌ها در جداول ۱۰ تا ۱۲ ذکر شده است. در بخش سوم به علاقه‌مندی دانشجویان به رشته‌های ورزشی مختلف و ورزش چوگان می‌پردازد. نتایج پاسخ دانشجویان در جداول شماره ۱۳ و ۱۴ ذکر شده است. با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی پایایی پرسشنامه تائید شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون توصیفی و با استفاده از نرم‌افزار اس.پی.اس.اس (نسخه ۲۳) استفاده شد. ویژگی‌های فردی دانشجویان، بیان‌گر این است که بیشترین درصد فراوانی سنی بین ۲۰- ۲۵ سال با ۵۵/۴ درصد و

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

بالای ۴۱ سال با ۵ درصد کمترین فراوانی سنی را داشتند. مقطع کارشناسی ارشد با ۲۸۲ نفر بیشترین فراوانی و مقاطع کارشناسی و دکتری نیز به ترتیب ۲۶۱ و ۹۲ نفر بوده‌اند. این پژوهش هر سه گروه دانشگاه دولتی، آزاد و پیام نور و همه گرایش‌های تحصیلی رشته تربیت‌بدنی را شامل شده و مطابق جدول شماره ۱ نمونه‌برداری گردیده است.

جدول ۱: توصیف وضعیت و ویژگی‌های فردی پاسخ‌دهندگان

گروه گزینه			دانشگاه دولتی	دانشگاه آزاد	دانشگاه پیام نور	کل نمونه
جنسیت	مرد	فراوانی	۱۵۵	۷۱	۳۵	۲۶۱
		درصد	۴۴/۲	۴۲/۵	۲۹/۹	۴۱/۱
	زن	فراوانی	۱۹۶	۹۶	۸۲	۳۷۴
		درصد	۵۵/۸	۵۷/۵	۷۰/۱	۵۸/۹
وضعیت تحصیلی	کارشناسی	فراوانی	۱۴۰	۶۳	۵۸	۲۶۱
		درصد	۳۹/۹	۳۷/۷	۴۹/۶	۴۱/۱
	کارشناسی ارشد	فراوانی	۱۶۹	۶۷	۴۶	۲۸۲
		درصد	۴۸/۱	۴۰/۱	۳۹/۳	۴۴/۴
	دکتری	فراوانی	۴۲	۳۷	۱۳	۹۲
		درصد	۱۲/۰	۲۲/۲	۱۱/۱	۱۴/۵
وضعیت سنی	۲۰- ۲۵ سال	فراوانی	۲۳۴	۶۳	۵۵	۳۵۲
		درصد	۶۶/۷	۳۷/۷	۴۷/۰	۵۵/۴
	۲۶- ۳۰ سال	فراوانی	۸۲	۵۶	۳۵	۱۷۳
		درصد	۲۳/۴	۳۳/۵	۲۹/۹	۲۷/۲
	۳۱- ۳۵ سال	فراوانی	۲۲	۲۶	۱۰	۵۸
		درصد	۶/۳	۱۵/۶	۸/۵	۹/۱
	۳۶- ۴۰ سال	فراوانی	۷	۵	۸	۲۰
		درصد	۲/۰	۳/۰	۶/۸	۳/۱
	بالای ۴۱ سال	فراوانی	۶	۱۷	۹	۳۲
		درصد	۱/۷	۱۰/۲	۷/۷	۵/۰
گرایش تحصیلی	عمومی	فراوانی	۱۰۳	۳۹	۴۱	۱۸۳
		درصد	۲۹/۳	۲۳/۴	۳۵/۰	۲۸/۸
	مدیریت ورزشی	فراوانی	۹۹	۶۳	۷۱	۲۳۳
		درصد	۲۸/۲	۳۷/۷	۶۰/۷	۳۶/۷
	فیزیولوژی	فراوانی	۷۷	۴۲	۵	۱۲۴
		درصد	۲۱/۹	۲۵/۱	۴/۳	۱۹/۵
	رفتار	فراوانی	۴۲	۱۲	۰	۵۴
		درصد	۱۲/۰	۷/۲	۰	۸/۵
	آسیب	فراوانی	۲۹	۳	۰	۳۲
		درصد	۸/۳	۱/۸	۰	۵/۰
	بیومکانیک	فراوانی	۱	۸	۰	۹
		درصد	۰/۳	۴/۸	۰	۱/۴

مأخذ: یافته‌های تحقیق

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

نتایج

بخش اول) میزان آگاهی دانشجویان تربیت‌بدنی

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود ۸۶/۴ درصد پاسخ‌دهندگان، میزان آگاهی از قوانین و مقررات ورزش چوگان در حد اصلاً و کم است. فقط ۳ درصد پاسخ‌دهندگان اعلام نمودند که با قوانین و مقررات چوگان در حد زیاد آشنا هستند.

جدول ۲: میزان آگاهی دانشجویان تربیت‌بدنی از قوانین و مقررات ورزش چوگان

آگاهی از قوانین و مقررات ورزش چوگان	اصلاً	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع کل
فراوانی	۲۹۹	۲۳۸	۷۹	۱۵	۴	۶۳۵
درصد فراوانی	۴۷/۱	۳۷/۵	۱۲/۴	۲/۴	۰/۶	۱۰۰/۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

گردشگری چوگان یا پولوتوریسم جایگاه و اهمیت ویژه‌ای در جهان دارد و تاکنون کشورهای دارنده دانش فنی این رشته ورزشی با ارائه برنامه‌ها و مراسم هیجان‌انگیز متعدد و ارائه بسته‌های توریستی برای گردشگران دوستدار این ورزش در این زمینه تلاش‌های موفقی داشته‌اند(مولادوست، ۱۳۹۲، الف).

ورزش چوگان که دارای پیشینهٔ فرهنگی، تاریخی و با کارکردهای اجتماعی عمیق و آثار باستانی فراوان در کشور ایران، از توانمندی‌های لازم برای صنعت گردشگری برخوردار بوده و قادر به جذب گردشگران داخلی و گردشگران خارجی است (مولادوست، ۱۳۹۲، ب).

جدول ۳ گویای آن است که پاسخ‌دهندگان به چه میزان با فرصت‌های گردشگری چوگان آشنا هستند. مشاهده می‌شود میزان آگاهی دانشجویان از گردشگری چوگان، ۸۷/۹ درصد پاسخ‌ها در حد اصلاً و کم و فقط ۱/۹ درصد آگاهی زیادی نسبت به این مقوله دارند.

جدول ۳: میزان آشنایی دانشجویان تربیت‌بدنی با گردشگری چوگان

آشنایی با گردشگری چوگان	اصلاً	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع کل
فراوانی	۳۵۸	۲۰۰	۶۵	۱۰	۲	۶۳۵
درصد فراوانی	۵۶/۴	۳۱/۵	۱۰/۲	۱/۶	۰/۳	۱۰۰/۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

جدول ۴ گویای آن است که ۷۶/۸ درصد میزان آگاهی پاسخ‌دهندگان از پیشینه ورزش چوگان در حد اصلاً و کم مشاهده گردید. فقط ۴/۶ درصد آگاهی زیاد و خیلی زیادی نسبت به این مقوله اعلام کردند.

جدول ۴: میزان آگاهی دانشجویان تربیت‌بدنی از پیشینه و تاریخ چوگان

آگاهی از پیشینه و تاریخ چوگان	اصلاً	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع کل
فراوانی	۲۴۶	۲۴۲	۱۱۸	۲۶	۳	۶۳۵
درصد فراوانی	۳۸/۷	۳۸/۱	۱۸/۶	۴/۱	۰/۵	۱۰۰/۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

جدول ۵ میزان آگاهی دانشجویان تربیت‌بدنی را از فرمایشات و تأکیدات مقام معظم رهبری نسبت به احیا و توسعه ورزش چوگان بررسی می‌کند. این جدول گویای آن است که ۷۲/۸ درصد میزان آگاهی پاسخ‌دهندگان از فرمایشات معظم له خیر و ۲۷/۱ درصد بله اعلام کردند.

جدول ۵: میزان آگاهی دانشجویان تربیت‌بدنی از فرمایشات و تأکیدات مقام معظم رهبری نسبت به احیا و توسعه ورزش چوگان

آگاهی از فرمایشات و تأکیدات مقام معظم رهبری	بله	خیر	جمع کل
فراوانی	۱۷۲	۴۶۲	۶۳۵
درصد فراوانی	۲۷/۱	۷۲/۸	۱۰۰/۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

جدول ۶ میزان آگاهی دانشجویان تربیت‌بدنی را نسبت به اینکه چوگان فدراسیون دارد یا خیر، بررسی می‌کند. این جدول نشان می‌دهد که ۶۰/۵ درصد پاسخ‌دهندگان گزینه خیر را اعلام نموده و فقط ۳۹/۵ درصد آگاهی داشتند که چوگان فدراسیون دارد.

جدول ۶: میزان آگاهی دانشجویان تربیت‌بدنی از وجود فدراسیون چوگان جمهوری اسلامی ایران

آگاهی از وجود فدراسیون چوگان	بله	خیر	جمع کل
فراوانی	۲۵۱	۳۸۴	۶۳۵
درصد فراوانی	۳۹/۵	۶۰/۵	۱۰۰/۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

جدول ۷ بررسی می‌کند که آیا تاکنون مسابقات چوگان را از نزدیک دیده‌اند یا خیر؟ پاسخ‌ها گویایی آن است که ۹۰/۱ درصد پاسخ‌دهندگان مسابقات چوگان را در ورزشگاه تماشا نکرده‌اند و فقط ۹/۹ درصد اعلام کردند که بازی را از نزدیک دیده‌اند.

جدول ۷: میزان تماشایی مسابقات چوگان از نزدیک (ورزشگاه)

تماشایی مسابقات چوگان از نزدیک	بله	خیر	جمع کل
فراوانی	۶۳	۵۷۲	۶۳۵
درصد فراوانی	۹/۹	۹۰/۱	۱۰۰/۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

جدول ۸ بررسی می‌کند که آیا تاکنون مسابقات ورزش چوگان را از تلویزیون دیده‌اند یا خیر؟ پاسخ‌ها گویایی آن است که ۲۹/۶ درصد پاسخ‌دهندگان مسابقات چوگان را از تلویزیون ندیده‌اند و ۷۰/۴ درصد اعلام کردند که بازی را از تلویزیون تماشا کرده‌اند.

جدول ۸: میزان تماشایی مسابقات چوگان از تلویزیون

تماشایی مسابقات چوگان از تلویزیون	بله	خیر	جمع کل
فراوانی	۴۴۷	۱۸۸	۶۳۵
درصد فراوانی	۷۰/۴	۲۹/۶	۱۰۰/۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

همان‌طور که در جدول ۹ مشاهده می‌شود ۵۱/۱ درصد پاسخ‌دهندگان مقطع ارشد و ۴۷/۸ درصد مقطع دکتری، اعلام کرده‌اند که با قوانین و مقررات ورزش چوگان اصلاً آشنا نیستند. همچنین ۵۵ درصد مقطع ارشد و ۵۲/۲ درصد دانشجویان مقطع دکتری با پولوتوریسم آشنا نبوده و ۳۶/۲ درصد مقطع کارشناسی ارشد و ۱۹/۶ درصد مقطع دکتری نیز اعلام نموده‌اند که با تاریخ و پیشینه ورزش چوگان آشنا نیستند.

جدول ۹: تحلیل آماری بخش اول بر اساس مقاطع تحصیلی

	ارزش موضوع		اصلاً	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع کل
آگاهی از قوانین و مقررات ورزش چوگان	مقطع ارشد	فراوانی	۱۴۴	۹۳	۳۶	۶	۳	۲۸۲
		درصد فراوانی	۵۱/۱	۳۳/۰	۱۲/۸	۲/۱	۱/۱	۱۰۰/۰
	مقطع دکتری	فراوانی	۴۴	۳۶	۱۰	۱	۱	۹۲
		درصد فراوانی	۴۷/۸	۳۹/۱	۱۰/۹	۱/۱	۱/۱	۱۰۰/۰
	جمع کل	فراوانی	۲۹۹	۲۳۸	۷۹	۱۵	۴	۶۳۵
		درصد فراوانی	۴۷/۱	۳۷/۵	۱۲/۴	۲/۴	۰/۶	۱۰۰/۰
آشنایی با گردشگ	مقطع ارشد	فراوانی	۱۵۵	۹۷	۲۶	۳	۱	۲۸۲
		درصد فراوانی	۵۵/۰	۳۴/۴	۹/۲	۱/۱	۰/۴	۱۰۰/۰

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

	مقطع دکتری	فراوانی	۴۸	۳۱	۱۱	۲	۰	۹۲
		درصد فراوانی	۵۲/۲	۳۳/۷	۱۲/۰	۲/۲	۰	۱۰۰/۰
	جمع کل	فراوانی	۳۵۸	۲۰۰	۶۵	۱۰	۲	۶۳۵
		درصد فراوانی	۵۶/۴	۳۱/۵	۱۰/۲	۱/۶	۰/۳	۱۰۰/۰
آگاهی از پیشینه و تاریخ چوگان	مقطع ارشد	فراوانی	۱۰۲	۱۱۱	۵۴	۱۴	۱	۲۸۲
		درصد فراوانی	۳۶/۲	۳۹/۴	۱۹/۱	۵/۰	۰/۴	۱۰۰/۰
	مقطع دکتری	فراوانی	۱۸	۴۳	۲۵	۶	۰	۹۲
		درصد فراوانی	۱۹/۶	۴۶/۷	۲۷/۲	۶/۵	۰	۱۰۰/۰
	جمع کل	فراوانی	۲۴۶	۲۴۲	۱۱۸	۲۶	۳	۶۳۵
		درصد فراوانی	۳۸/۷	۳۸/۱	۱۸/۶	۴/۱	۰/۵	۱۰۰/۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

این عدم آگاهی در صورتی اتفاق افتاده است که این دانشجویان در مقاطع کارشناسی و برخی گرایش‌ها نظیر مدیریت در مقاطع بالاتر نیز با مباحث تاریخچه تربیت‌بدنی آشنا می‌شوند و واحدهای درسی مرتبط دارند.

بخش دوم) نقش رسانه‌ها و وزارت علوم و تحقیقات

جدول ۱۰ میزان نقش رسانه‌ها در معرفی ورزش چوگان را بررسی می‌کند. ۸۸/۲ درصد پاسخ‌دهندگان، نقش رسانه را در آگاهی جامعه در حد کم و متوسط اعلام کرده‌اند. فقط ۱۱/۸ درصد نیز این نقش را در حد زیاد و خیلی زیاد دانسته‌اند.

جدول ۱۰: میزان نقش رسانه‌ها در معرفی ورزش چوگان

نقش رسانه‌ها	اصلاً	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع کل
فراوانی	۱۰۷	۲۳۹	۲۱۴	۵۳	۲۲	۶۳۵
درصد فراوانی	۱۶/۹	۳۷/۶	۳۳/۷	۸/۳	۳/۵	۱۰۰/۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

جدول ۱۱ میزان نقش وزارت علوم و تحقیقات در شناساندن این رشته ورزشی را بررسی می‌کند. ۸۸/۸ درصد پاسخ‌دهندگان، نقش وزارت علوم و تحقیقات را در آگاهی جامعه در حد اصلاً و کم اعلام کرده‌اند. فقط ۱۰ درصد معتقد بودند که وزارت علوم نقش زیاد و خیلی زیادی در آگاهی بخشی به جامعه دارد.

جدول ۱۱: میزان نقش وزارت علوم و تحقیقات در شناساندن این رشته ورزشی

نقش وزارت علوم و تحقیقات	اصلاً	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع کل
فراوانی	۱۶۸	۳۴۶	۵۹	۳۴	۲۹	۶۳۵
درصد فراوانی	۲۶/۳	۵۴/۵	۹/۳	۵/۴	۴/۶	۱۰۰/۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

میزان نقش رسانه‌ها و وزارت علوم و تحقیقات در آگاهی بخشی به دانشجویان در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری در جدول ۱۲ مشاهده می‌شود. ۲۷/۳ درصد پاسخ‌دهندگان مقطع ارشد و ۱۴/۱ درصد مقطع دکتری، معتقدند که رسانه در آگاهی بخشی اصلاً نقشی نداشته است. همچنین ۳۲/۶ درصد مقطع ارشد و ۵۰ درصد دانشجویان مقطع دکتری نیز اعلام کرده‌اند که وزارت علوم و تحقیقات در آگاهی به جامعه اصلاً نقشی ندارد.

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

جدول ۱۲: میزان نقش رسانه‌ها و وزارت علوم و تحقیقات در آگاهی بخشی به دانشجویان

	ارزش موضوع		اصلاً	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع کل
نقش رسانه‌ها در معرفی ورزش چوگان	مقطع ارشد	فراوانی	۷۷	۱۵۱	۲۷	۱۱	۱۶	۲۸۲
		درصد فراوانی	۲۷/۳	۵۳/۵	۹/۶	۳/۹	۵/۷	۱۰۰/۰
	مقطع دکتری	فراوانی	۱۳	۶۱	۶	۸	۴	۹۲
		درصد فراوانی	۱۴/۱	۶۶/۳	۶/۵	۸/۷	۴/۳	۱۰۰/۰
	جمع کل	فراوانی	۱۰۷	۲۳۹	۲۱۴	۵۳	۲۲	۶۳۵
		درصد فراوانی	۱۶/۹	۳۷/۶	۳۳/۷	۸/۳	۳/۵	۱۰۰/۰
نقش وزارت علوم و تحقیقات در شناساندن ورزش چوگان	مقطع ارشد	فراوانی	۹۲	۱۲۷	۳۳	۱۸	۱۲	۲۸۲
		درصد فراوانی	۳۲/۶	۴۵/۰	۱۱/۷	۶/۴	۴/۳	۱۰۰/۰
	مقطع دکتری	فراوانی	۴۶	۲۹	۱۰	۳	۴	۹۲
		درصد فراوانی	۵۰/۰	۳۱/۵	۱۰/۹	۳/۳	۴/۳	۱۰۰/۰
	جمع کل	فراوانی	۱۶۸	۳۴۶	۵۹	۳۴	۲۹	۶۳۵
		درصد فراوانی	۲۶/۳	۵۴/۵	۹/۳	۵/۴	۴/۶	۱۰۰/۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

بخش سوم) علاقه‌مندی دانشجویان به رشته‌های مختلف ورزشی و ورزش چوگان

جدول ۱۳ میزان علاقه‌مندی دانشجویان تربیت‌بدنی به ورزش چوگان را نشان می‌دهد. ۹۱/۲ درصد پاسخ‌دهندگان، علاقه‌مندی به ورزش چوگان در حد اصلاً، کم و متوسط اعلام کرده‌اند. فقط ۱۱/۸ درصد نیز اعلام کردند که به ورزش چوگان زیاد و خیلی زیاد علاقه‌مندند.

جدول ۱۳: میزان علاقه‌مندی دانشجویان به رشته‌های مختلف ورزشی و ورزش چوگان

علاقه‌مندی دانشجویان به ورزش چوگان	اصلاً	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع کل
فراوانی	۱۰۷	۲۳۹	۲۱۴	۵۳	۲۲	۶۳۵
درصد فراوانی	۱۶/۹	۳۷/۶	۳۳/۷	۸/۳	۳/۵	۱۰۰/۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

میزان علاقه‌مندی دانشجویان تربیت‌بدنی به رشته‌های مختلف ورزشی

در ادامه این پژوهش با تعبیه یک سؤال و پرسش از پاسخ‌دهندگان نسبت به بیان پنج رشته و یا فعالیت ورزشی مورد علاقه خود به ترتیب اولویت، گرایش و علاقه‌مندی دانشجویان مورد بررسی قرار گرفت. در این خصوص با اختصاص نمره ۱ تا ۵ به اولویت‌های اعلام شده به‌طور معکوس، رشته‌های ورزشی موردنظر دانشجویان استخراج گردید. پنج رشته مورد علاقه گروه‌های مردان و زنان در جدول شماره ۱۴ بیان شده است.

جدول شماره ۱۴: پنج رشته مورد علاقه گروه‌های مردان و زنان

	رشته‌ها	فوتبال	شنا	والیبال	بسکتبال	فوتسال
گروه آقایان	**امتیاز علاقه‌مندی**	۶۲۶	۵۲۵	۴۰۴	۲۵۶	۲۲۷
	افراد	۱۶۸	۱۶۵	۱۳۳	۹۲	۶۸
	رتبه	۱	۲	۳	۴	۵
	رشته ها	**شنا**	**والیبال**	**بدمینتون**	**بسکتبال**	**هندبال**
گروه بانوان	**امتیاز علاقه‌مندی**	۸۴۰	۶۹۰	۳۹۸	۳۹۵	۲۹۱
	افراد	۲۴۴	۲۰۸	۱۳۸	۱۲۸	۱۰۷
	رتبه	۱	۲	۳	۴	۵

مأخذ: یافته‌های پژوهش

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

بحث و نتیجه‌گیری

با بررسی بخش اول تحلیل توصیفی میزان آگاهی دانشجویان تربیت‌بدنی از ورزش چوگان خیلی کم بوده و اطلاعات اولیه نسبت به این ورزش ندارند. دانشجویان رشته تربیت‌بدنی منابع انسانی بخش ورزش می‌باشند که باید پس از فارغ‌التحصیل شدن در پست‌های سازمانی و غیرسازمانی سازمان‌ها، فدراسیون‌ها و هیئت‌های ورزشی مشغول به فعالیت شوند. یکی از جنبه‌های مهم آموزشی دانشگاهی آشنایی دانش‌آموختگان با سازمان‌های مربوطه و فرصت‌های شغلی آنان است. از طرفی تحلیل دانشجویان از جو کلی ورزش جامعه نیازمند شناخت و آگاهی آنان به همه حوزه‌های ورزشی و سازمان‌های مربوطه دارد. طبعاً دانشجویان با فدراسیون‌های مختلف و ورزش‌های مربوطه آشنا نباشند و اطلاعات اولیه نداشته باشند توانایی تحلیل وضعیت موجود را نخواهند داشت. ورزش چوگان قدیمی‌ترین ورزش تیمی جهان است که برگرفته از نبوغ ایرانیان است. امروزه این ورزش به عنوان ورزش ملی مطرح بوده و از این حیث ضرورت آگاهی آن برای دانشجویان تربیت‌بدنی ضرورتی به نظر می‌رسد. توجه به ورزش‌های بومی و ملی جز وظایف ملی آحاد جامعه هست. از آنجایی که فارغ‌التحصیلان رشته‌های مختلف تربیت‌بدنی در آینده سکان‌دار مسئولیت‌های مختلف ورزشی خواهند بود شناخت آنان از ورزش‌های بومی و ملی ضرورت بیشتری دارد. علل این عدم آگاهی را می‌توان در دو حوزه رسانه و وزارت علوم و تحقیقات جستجو کرد. جو حاکم بر رسانه کشور به سمت ورزش‌های خاص و وارداتی است. رسانه‌ها از جمله عوامل اساسی تغییر در جامعه می‌باشند، که از آن‌ها نوعی خاص از تغییر که کمک به ایجاد نگاهی جدید به سمت ورزش و تربیت‌بدنی است انتظار می‌رود(دونالد[4] و همکاران، ۲۰۱۳). رسانه‌ها به عنوان مرکز عصبی جامعه محسوب می‌شوند و رسانه‌های جمعی اهداف مختلفی همچون فراهم کردن اطلاعات، سرگرمی، متقاعدسازی و همچنین به‌گونه‌ای نامحسوس انتقال فرهنگ را بین میلیون‌ها انسان بر عهده دارند. رسانه‌ها مهم‌ترین و مؤثرترین ابزار انتقال اطلاعات و آگاهی‌ها در تحقق فرآیند ارتباطات هستند(مولوی و همکاران، ۱۳۹۱).

در این میان رسانه‌های جمعی، رادیو و تلویزیون از نظر آموزش غیررسمی، جایگاه ویژه‌ای دارد و همچنین به دلیل برد وسیعی که دارند، یکی از بهترین وسایل آموزشی و فرهنگی هستند و چنانچه به درستی بکار گرفته شوند می‌توانند همانند مدرسه و دانشگاه در تربیت و آموزش افراد جامعه به خوبی عمل نمایند. رسانه‌ها حتی از جهاتی نسبت به مدرسه و دانشگاه امتیازاتی برخوردارند. برای مثال صحنه‌آرایی، تنظیم نور، صدا، حرکت و حتی برخورداری از قابلیت‌های تکرارپذیری برخی از صحنه‌های آموزشی به وسیله تلویزیون می‌توان آموزش را از طریق این رسانه، با جاذبه بیشتر و کیفیت بهتر ارائه داد(اخترشهر، ۱۳۸۶).

رسانه‌های گروهی نقشی مؤثر در تغییر نگرش افراد جامعه نسبت به ورزش دارند و هرچه این نقش با توجه به ملاحظاتی چون شناخت نیازها، روش‌های مؤثر ارتباطی و رویکردهای روان‌شناختی صورت پذیرد، اثرگذارتر خواهند بود(کوهن، ۱۳۷۸). مهم‌ترین هدف رسانه‌های گروهی ورزش، در راستای اهداف ملی در هر کشور، می‌تواند توسعه ورزش باشد که ابعاد و محورهای مختلفی دارد و رسانه‌های گروهی در بیشتر موارد می‌توانند مؤثر باشند (مرادی و همکاران، ۱۳۹۰). بیشتر برنامه‌سازی مختص ورزش‌های قهرمانی و حرفه‌ای است (مرادی و همکاران، ۱۳۹۰). امروزه اغلب رسانه‌ها و خبرنگاران گرایش بیشتری به برخی رشته‌های ورزشی خاص دارند و این امر رسالت آن‌ها را در پرداختن به عمق ورزش کمرنگ می‌کند در حالی که ورزش همگانی و تمامی رشته‌های ورزشی به یک اندازه ارزشمند و مهم هستند. رسانه‌ها باید با پرهیز از توجه صرف به برخی رشته‌های ورزشی خاص، از تک‌بعدی کردن ورزش کشور پرهیز کنند (سخنان وزیر ورزش و جوانان در جمع مدیران، معاونان و کارکنان ستادی اداره کل ورزش و جوانان آذربایجان غربی در سال ۱۳۹۴ به نقل از http://www.dolat.ir/).

وزارت علوم و تحقیقات بخصوص دانشگاه‌های تربیت‌بدنی نتوانسته‌اند رسالت خود را در آموزش همه‌جانبه دانشجویان به درستی به انجام برسانند. با نگاهی گذرا به کتب تاریخچه تربیت‌بدنی می‌توان به این واقعیت تلخ رسید که ورزش‌های سوارکاری و چوگان که در ایران پیشینه سه هزار ساله دارد جایگاهی در شان این ورزش‌ها ندارند و به ورزش‌های ناشناخته خارجی صفحات متعددی پرداخته‌اند در حالیکه به ورزش چوگان در حد یک پاراگراف و یا در بهترین حالت یک صفحه اختصاص داده‌اند. نبود مباحث تئوری این ورزش حتی به‌صورت درس اختیاری در سرفصل‌های آموزشی و عدم توجه به ورزش‌های بومی و ملی و غفلت جدی در این حوزه موجب عدم غنا بخشی به ورزش اصیل ایرانی شده و بالطبع آن میزان آگاهی بخشی و دانش‌افزایی دانشجویان در حد بسیار کمی قرار گرفته است.

عدم توجه وزارت علوم و تحقیقات به بیانات، فرمایشات و رهنمودهای متعدد مقام معظم رهبری (حفظه الله تعالی) در حوزه ورزش و تربیت‌بدنی و عدم اختصاص این بیانات به سرفصل‌های آموزشی موجب عدم آگاهی دانشجویان به تأکیدات معظم له گردیده است. بیانات مقام معظم رهبری (حفظه الله تعالی) چراغ راه توسعه و رشد ورزش و تربیت‌بدنی کشور می‌باشد و دانش‌آموختگان تربیت‌بدنی باید با این بیانات آشنا شده تا بتوانند به عنوان معلمین، کارشناسان، مدیران و سیاست‌گذاران آینده ورزش کشور در مسیر شغلی خود از این فرمایشات بهره گرفته و در جامعه ورزش اعمال نمایند. در نهایت می‌توان نتیجه گرفت که متأسفانه دانشجویان اطلاعات اولیه در خصوص این رشته ورزشی که ریشه در

4. Dhonde

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۱۳، بهار ۱۳۹۷، ص ۱۷۶- ۱۶۶

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

فرهنگ و هویت ایران دارد را ندارند. ضرورت بازنگری در دروس دانشگاهی و همچنین ضرورت بازنگری در کتب مربوط به درس سازمان‌های ورزشی و تاریخ تربیت‌بدنی بسیار مشهود است. در پایان با توجه به نقشی که این رشته ورزشی می‌تواند در هویت بخشی به ورزشکاران بدهد، توجه به بعد فرهنگی آن نیز از سوی مسئولین وزارت ورزش و جوانان و همچنین سازمان‌های متولی فرهنگی کشور بسیار حائز اهمیت است.

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

منابع و مراجع

[۱] آذرنوش، آذرتاش.(۱۳۷۷). چوگان، باستانی ترین و پرشورترین ورزش ایرانی، روزنامه همشهری.

[۲] اخترشهر، علی.(۱۳۸۶). رسانه‌های ارتباط جمعی و نقش آن، در جامعه‌پذیری دینی. معرفت. سال شانزدهم، شماره ۱۲۳، صص۱۱۷- ۱۰۱.

[۳] باقری، یوسف. اسدی، حسن. حمیدی، مهرزاد.(۱۳۸۸). مطالعه نگرش دانشجویان نسبت به عملکرد انجمن های ورزشی دانشجویی دانشگاه‌های شهر تهران، مدیریت ورزشی، شماره ۳، صص ۹۵-۷۵.

[۴] بهرامی پور، بهرام.(۱۳۸۴). بررسی فرهنگ تربیت بدنی و ورزش در شاهنامه، پایاننامهٔ کارشناسی ارشد، دانشگاه گیلان.

[۵] حسن زاده، غلامرضا، صالح زاده، یاشار، جوادی، مریم. (۱۳۸۵). نظر دانشجویان پزشکی مقاطع علوم پایه، فیزیو پاتولوژی و کارآموزی نسبت به آینده شغلی، مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین، سال دهم، شماره ۳.

[۶] حمیدی، مهرزاد.(۱۳۸۶). مدیریت و طرز اجرای مسابقات ورزشی، تهران: بامداد کتاب.

[۷] رمضانی نژاد، رحیم. نیکویی، علیرضا. دانشمندی، حسن. بیداریان، آمنه. بهرامی پور، بهرام.(۱۳۹۰). بررسی وضعیت کمی و کاربرد ابزارها و رشته های ورزشی در ایران باستان، مدیریت ورزشی، شماره ۱۱، صص ۱۳۹- ۱۶۴.

[۸] فاضلی، مهتاب. ریاضی، محمدرضا (۱۳۸۹). تبیین ویژگی های نگاره های مثنوی«گوی و چوگان»، فصلنامه علمی - پژوهشی نگره، شماره ۱۵ ، صص ۸۳- ۹۳.

[۹] قدرت نما، اکبر. حیدری نژاد، صدیقه. داوودی، ایران. (۱۳۹۲). رابطهٔ وضعیت اقتصادی _ اجتماعی با میزان فعالیت بدنی دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز، نشریهٔ مدیریت ورزشی، شماره ۱۶ ، صص ۲۰-۵.

[۱۰] کوهن، آرتور. (۱۳۷۸). تغییر نگرش و تأثیر اجتماعی، مترجم: علیرضا کلدی، تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، ص۴۴.

[۱۱] لهسایی زاده، عبدالعلی. جهانگیر، جهانگیری. حسن، تابعیان.(۱۳۸۵). بررسی عوامل موثر بر علاقه دانشجویان به ورزش: مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز، نشریه علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، دوره ۲۴، شماره ۲ (پیاپی ۴۷) (ویژه نامه جمعیت و توسعه)، صص ۹۵ - ۱۰۵ .

[۱۲] متحدین، ژاله(۱۳۷۶). چوگان در تاریخ ابن بی بی، نامه فرهنگستان، شماره۱۲، صص ۷۳- ۸۰.

[۱۳] مدنی، محمدسعید،(۱۳۸۹)؛ ورزش و پهلوانی در شاهنامه، تهران: کیهان.

[۱۴] مرادی، مهدی. هنری، حبیب. احمدی، عبدالحمید.(۱۳۹۰). بررسی نقش چهارگانه رسانه‌های ورزشی در توسعه‌ی فرهنگ ورزش . همگانی. نشریه مدیریت ورزشی. شماره ۹. صص۱۸۰- ۱۶۷.

[۱۵] مولادوست، کیومرث.(۱۳۹۲ الف). تبیین تاثیرات گردشگری ورزش چوگان در اقتصاد استان اصفهان، اولین همایش ملی گردشگری، سرمایه های ملی و چشم انداز آینده.

[۱۶] مولادوست، کیومرث.(۱۳۹۲ ب). ورزش چوگان و اهمیت آن در گردشگری، دومین همایش ملی گردشگری و طبیعت گردی ایران زمین، همدان، دانشکده فنی شهیدمفتح وابسته به دانشگاه فنی وحرفه ایی.

[۱۷] مولوی، زهره و قاعدی‌فرد، محمد. (۱۳۹۱). نقش رسانه‌ها در پیشرفت روابط عمومی. ماهنامه انجمن روابط عمومی ایران. . شماره ۸۳ . صص۲۵- ۲۰.

[۱۸] مهرابی، قاسم. همتی نژاد، مهر علی. رمضانی نژاد، رحیم. اندام، رضا.(۱۳۹۲). بررسی نگرش دانشجویان تربیت بدنی نسبت به شغل آینده خود و ارتباط آن با نیاز رشدی آنها، علوم حرکتی و ورزش، دوره هشتم، شماره۱۵، صص ۱۰۹- ۹۴.

[19] Dhonde, B.M. & Patil, V.N. (2013). Role Of Mass Media In Progress Of Physical. Indian Streams Research Journal.2(8).pp 1-4

[20] Nakeeb, Y., Duncan, M., lorayne, W., & Alan, N. (2002). The impact of socio – economic status on the physical activity levels of British Secondary school children. Physical education and sport pedagogy, Vol. 7,Issue.1, PP:30-44.

[21] Powell, L. M., Sandy, S., & Frank, C. (2004). The relationship between community physical activity setting and race, ethnicity and socioeconomic status. Journal of Evidence – Based Preventive Medicine, Vol.1(2), PP:135-144.